

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 16. ára 10 fillér. Telefon-szám 16.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többbszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

Általános pangás.

Az országházban még folyik az áldatlan küzdelem. Nem tudja senki, hogy mi lesz, hogyan lesz, mit hoz, mit rejt a jövő. Ki tudja, meddig tart még az elkeseredett háboruszkodás és mikor lesz már végre nyugalom és béke.

Az ország sinyli, érzi a képviselőházban lejátszódó tülekedések káros voltát. — Gazdasági életünket bénítja és senyveszti a nagy tétlenség. Az országot mozgató óriási kerék megfeneklett, megakadt s ha egyharmar nem látunk ahhoz, hogy a kátyuból kiragadjuk, be fog rozsdásodni a hatalmas gépezet s aztán hiába kengetjük, hasztalan dülünk neki tulfeszített erővel, — csökönyösen megmarad immár megszokott állapotában.

Mily tömérdék nagyérdkü és az országnak elevenséget kölcsönző ügy rekedt be egyszerre. Pedig ugyancsak ráférne egy kis élénkség, egy kis mozgalom, mely gazdasági életünket áthatná s haladhatnánk előre, párhuzamosan a többi államokkal, dolgozva, cselekedve, létesítve.

Ugy messziről nézve a dolgok mai állását, az a látszat, mintha semmi kül-

nösebb nem adta volna elő magát, minden a rendes kerékvágásban a megszokott csapáson haladna. Azt hinnők, hogy az állam-szervezet normális, egészséges, a tudó szabadon lélegzik, a szív zavartalanul lüktet, szóval minden értékesebb szerv egészséges.

Önámitás, rövidlátás ez! Dehogy egészséges az állam szervezete, beteg annak minden porcikája, csak hogy lassan-lassan szakadoznak az életfonalak, lassan-lassan bomlanak az összetartó kapcsok, észrevétlenül sorvadnak az összetartó kapcsok, észrevétlenül sorvadnak az idegszálak, a nagy tétlenség nem egyszerre öl, hanem hosszantartó kórság után végez áldozatával.

Odafenn a börzén láthatjuk meg igazán, hogy minő viszonyok uralkodnak gazdasági életünkben. Minő csend, nyugalom és semmittevés ütött tanyát a kereskedelmi ügyet lebonyolító tőzsdén.

A szinte fölös számu tervezetek, törvényjavaslatok, mik az ország jóllétének hathatós előmozdítására irányultak volna: egyelőre sutba kerültek, aludhatnak, szép álmokat aludva.

Bezzeg be más lenne, ha gyors egy-

másutánban megvalósítanák még az előző kormány által beterjesztett beruházásokat. Be más volna, hogyha hozzáfoghatnának a vasutak építkezéséhez, csatornák létesítéséhez, folyószabályozásokhoz, középületek megteremtéséhez és sok egyéb nagyfontosságú és tervbe vett eszme megvalósításához.

A forgalmat tevékenyen élénkítenék, a közlekedés tetemesen elősegítve lenne, ezer meg ezer munkás-ember nem ögyelegne munka híján, az ország minden részében dolgoznának vidám kedvvel, jóleső érzéssel, a tunyaságot, renyhéséget egyszeriben föl-váltaná az áldásos, szociális bajokat orvosló munka. Sok elégtelenség, számos panaszhang megszűnnék.

Nagy szüksége volna ennek az országnak erre s sokáig már nem is lehet ennek megvalósítására várni. Az általános pangás már általánosabbá nem is válhatik. Az országnak égetően szüksége van munkára, mert a kétségbeesés, a reménytelenség, a bizonytalanság fészkelődött be a lelkekbe s azok annyira meggyökeresednek ottan, hogy sohse várják, sohse hiszik, hogy valaha még megvirradhat.

Annál is inkább tenni kell már vala-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCZÁJA.

Apróságok.

— A pénzügyörök életéből. —

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárczája.

(1. folyt.)

— Az első eset Havadtón alul történt. Ősz volt, a fákról már hullani kezdtek a levelek. Egy hűvös őszi reggel — a mint zsebre vágott kézzel a Küküllő partján sétálok, valami hang üti meg a fülemet, arra megyek s hát két ember fűzveszőt szed. Alig állok valük szóba, megpillantom, hogy tőlem nem messze — négy ember evez át a Küküllőn; zsákot vivén mindenik a hátán. Bácsi! — szólítám meg az egyik vesszőszedő embert: itt van egy tallér, ezért vigyen keresztül a Küküllőn, de hamar, hogy kerülhessek azon emberek elébe.

— Ide azzal a pénzzel!

— Odaadtam s mihelyt eltette, azonnal fel kapott a hátára s mikor a Küküllő közepéig vitt, élkiáltja magát: Jaj! végem van, valami a lábam elvágta. Azután befeküdt velem a vízbe, megforogatott, megáztatott, mint a kendert szokás. Vizes voltam kívül-belül, mert a fejemet is víz alá nyomta s ott tartotta a gazember, míg gondolta, hogy eleget ittam. A dohányosok az alatt tul mentek a vizen s látva, hogy az én emberem

annyira pártol engem — elmenekültek. Én persze nem mehettem utánuk, hiszen olyan voltam, mint a vízbeesett egér; a hideg is majd kirázott. Az atyafi 1 forintot kapva, a markába röhögött, hogy olyan alaposan megázthatott — rászédhetett.

— Ezt már szeretem — mondja Pista. Erre ihatunk egyet.

És ittak.

— A második eset a Homoród mellett történt. De mielőtt elmondanám, nézz szembe velem. Itt és itt s mindenütt a mi huzás van rajtam, mind ott kaptam. A székely atyafiaknak szabad pálinkafőzés volt engedve s a bolond fejemmel — este — egyedül indultam el vizsgálgatni. Egy néhány helyen már jártam, de mivel nem akadhattam bele senkibe, siettem tovább; végre egy özvegy asszonyhoz megyek, ki a lezjában kavargatta az üst tartalmát.

— Hát maga mit csinál néni? — kérdem.

— Kavargatom a szilvát.

— Hogy merte 8 óra előtt feltenni?

— Nálam elütötte a 8-at.

— De az én óráim szerint még nincs 8; a maga órája siet.

— Nem menne ki? — kérdi tőlem.

— Ki nem, hanem a szobába igen s jöjjön maga is — mondtam neki.

Bementünk; én mentem elől, ő meg hátul.

Mikor beérkeztünk, hátulról megölelve úgy megszorít, hogy a szemeim majd kiugrottak. Akkor azt mondja a leányának: Rózsi! kapard ki a két szemét, tépd ki a bajuszát, haját, aztán kentefityéld el ügyesen. Menekülni akartam, nem lehetett, úgy fogott az asszony, mintha vas közzé lettem volna szorítva s az az ostoba Rózsi Elizeust csinált belőlem. A nagy markával kitepte a hajamat, bajuszomat, összekörmölte a képes feletem, mikor aztán jól ellátott, a szobából kirugtak, a lépcsőn lerugtak, alig kaptam meg az utczakaput. A bíró, mikor hozzám mentem — nem akarta elhinni, hogy én vagyok én. Ebből per lett s lekem Istenem! még ők állottak az erdő felől, csak egy hajszálon akadt meg, hogy az állásomat el nem választották tőlem.

— Ez is jó, ezt is szeretem — mondja Pista. Erre is ihatunk egyet.

És ittak mint a kefekötő.

— Tovább, tovább!

— E miatt az ellátás miatt 2 hétig nyomtam az ágyat. Mikor felgyógyultam egyedül kellett egy más faluba mennem. Nagy munka-idő volt, a férfiak mind a mezőn voltak, nem kaptam senkit magam mellé. Eh! gondolám — eljáróm én a falut egyedül is. El is jártam, de meg is jártam.

— Hogy-hogy?

— A falu közepe táján lakott egy ügyes

mit, mert a reménytelenségben élő emberek végső szalmaszála: a kivándorlás. Csak hogy a kivándorlás csakugyan szalmaszál, mely nem igen mentheti meg az embert, miután a hazai föld elhagyásával a helyzet nem válik rózsásabbá, amennyiben az Amerikába való bevándorlás részint erősen meg van rendszabályozva, de ha sikerül is bejutni az állítólagos Eldorádóba, a képzeletben szépen kifestett ígéret földjére: tapasztalható, hogy egy szemernyivel sem javítottak helyzetükön.

Idehaza kell helyreállítani a megbilient egyensúlyt, itthon kell mozgásba hozni az államgépezetet, hadd forogjon a kerék akadálytalanul, zökkenés nélkül és a tepső test, a sorvadó szervezet egyszerűen friss egészségben fog ellőttünk állani

A székely nép anyagi romlásának indító okai. (15. folyt.)

— Közli: lengyelfalvi báró Orbán Ottó. —

A Székelyföldet az új kataszter átdolgozása alkalmával három osztályozási vidékre osztották a szakértő bizottságok. Minden osztályozási vidékben külön kell megállapítani holdankint a föld értékét is az összes miveltési ágakra külön-külön kiterjedve.

A telekkönyvekben minden egyes parcella után a földtestnek a pénzértékét egy külön rovatba vezessék be. Ha ezt így keresztülvizsik, akkor minden egyes birtokosnak birtoka értéke a telekjegyzőkönyvében látható lesz. Ezen eljárással megjelenni könnnyítve a kölcsönmiveltet alkalmával megejtett mostani becslési eljárás, amennyiben a kölcsönnevönök a becslés akkor nem kerülne pénzébe és mellőzhető lenne az értékbizonyítványoknak a községi előjárók által ugyszólva tetzés szerinti kiállítás is. A végrehajtási törvény pedig módosítottassék oda, hogy ha valakinek birtoka árverés alá kerül, a telekkönyvi birtoktestből

asszony, sütőjében a kemence tüze égett. Bemegyek hozzá s hát a dagasztó-székláb mellett két sósvizes korsó áll üresen.

— Hát ezek mik? — kérdém tőle.

— Azok korsók — mondja ő.

— De hiszen ennek a falunak nincs sóskutja s maga mikor sósvizet vett, tiltott dolgot cselekedett. Az ilyesmiket a törvény tiltja. Fogja azt a két korsót s hozza a bíróhoz, ott majd vizet töltünk bele, aztán megmérjük.

Az asszony kézhez véve a korsókat, kérdezi

— Ezeket vigyem-e?

— Azo... ki sem tudtam mondani, hogy azokat, úgy összezsapja, hogy mind a kettő ezerfelé repült.

— Ha-ha-ha! Na ez már csakugyan ügyes asszony volt. Az Isten éltesse! Ez megérdemli, hogy igyunk rája.

És ittak.

(Vége köv.)

Innen-onnan. Jowa államban évente három-ezernél több ember hal meg aszkóiban. — A Poverty szigetnél a Connecticut folyó torkolatában egy ezüst órát találtak, amelynek belső lapján egy név és 1627 évszám van írva. — Az első arany író-tollat 1840-ben készítették és pedig kézzel, — New-Yorkban. — A Riverián 1871-től nem volt olyan hideg, mint ez év január havában. — A leggyorsabb járatu gőzhajó jelenleg a »Deutschland«, amely naponta 584 mértföldnyi utat tesz és 570 tonna szenet fogyaszt, tehát majdnem minden mértföldnél egy tonnát. — New-Yorkban van egy »Tizenöt perc« nevű egyesület. Tagjai újságírók, akik minden este 10 órakor gyűléseznek, de a gyűlésnek mindig csak 15 perc szabad tartania.

csakis annyi értéket bocsássanak árverés alá, amennyi a követelést járulékaival együtt fedezi és abból többet ne lehessen elvenni.

Ekkor a földbirtok értéke és becse emelkednék, a nép pedig meglenne kimélve attól, hogy egész birtoka csaknem ingyen kerül kőtyavetye révén idegen kézre. Ezen az uton a hitelező is kielégítést nyerne és az adósnak is maradna még valami, úgy, hogy egyetlen végrehajtási eljárás nyomán, családjával együtt nem lenne földönfutó, mint a jelenlegi helytelen eljárás nyomán igen gyakran megtörténik az.

A második teendő az lenne, hogy a székely népet a takarékpénztárakból ki kellene váltani. Állítson az állam olyan pénzüzeteket a Székelyföldre, amelyek betáblázás mellett nyújtsanak hosszabb lejáratu kölcsönt a népnek, olyant, amelyek után a kamatot legalább egyideig évenként csak egy szzer kelljen fizetni, hogy a nép szabaduljon meg a váltóadósságok lidérsnyomásai alól s nagyobb ideje maradjon gazdasági tevékenységének — a szűkös viszonyok mellett való — kifejtésére.

A legelők javításának sürgős rendezése szintén életkérdése a székely népnek. Épen ezért az föltétlenül és mielőbb keresztül viendő volna teljes részletességgel, hogy a székely nép állattenyésztését fejleszthesse és visszanyerje egyetlen biztos jövedelmü pénzfórást. A folyamatba lévő és még ezután keresztül viendő tagosításoknál, a nagyobb birtokosok birtokai, az egyházi vagyon és más hasonló nemü közbirtokok adasanak ki egy tagban, míg az apróbb székely birtokosok földeskei három egyenlő tagban a rendszerint három határban, még pedig azon világos és föltétlenül figyelmet érdemlő ok miatt, hogy a juh- és sertésenyésztést tarthatnák fenn.

Az állam pedig nyújtsa kielégítő támogatást a székely népnek, hogy hanyatló állattenyésztését ujtsa fel. Osszon ki az állam a székely nép között előnyös feltételek mellett tenyészteheneket, tenyészkancaikat, tenyészjuhokat és tenyészsertéseket s azokhoz adjon megfelelő apaállatokat, mert a székely népen csak az állattenyésztés fel- lendítése segíthet.

Az eddig eszközölt segélyek csak pillanatnyi enyhületet nyújtottak, míg az állattenyésztés maradandó, biztos jövedelmi forráshoz juttatná a székely népet és anyagi helyzetén gyökeres javítást eszközölné s így biztos önfentartási eszköz- höz juttatná. (Folyt. köv.)

Egyházi élet.

A róm. kath. plebánia templom belső javítása és diszítésére G á s p á r Józsefné urnó V. számú gyűjtőívén adakoztak: N. N. 40 f, Felszegi Dénesné 40 f, N. N. 10 f, Orbán József 1 K, Róza 20 f, Macskásy Domokosné 2 K, Kállai Mózesné 1 K, Kállai Sándor 2 K, Novák János 40 f, Jaklics György 1 K, N. N. 80 f, id. Solymossy Lajosné 1 K, öz. Szeles Pálné 2 K, Filz Rezsóné 20 f, Jancsó Antal 1 K, öz. Likmán Ignáczné 40 f, Licht Gyuláné 40 f, Dr Spányik József 40 f, Pavelka Márton 2 K, Czikmántori Albert 40 f, Daróczi Józsefné 1 K, Rudnyák Péter 4 K, Valaki 30 f, Orbán Antalné 1 K, Pék Józsefné 1 K, Mihálykó Ferencz 20 f, Panajoth Albertné 1 K, K. 10 f, Schuller Mihály 1 K, Sándor István esperes 2 K, Jakob Samu 50 f, Goldstein S. 1 K, Fröchlích Zsigmondné 4 K, Öz. Kandó Mózesné 2 K, Gáspár József 4 K.

Összesen 40.20 K.

Igéretben jegyzett Sándor István esperes még 8 K.
I—III. közlemény szerint befolyt készpénz 752.80 K.
I—III. közlemény szerint ígéretben jegyeztek 1181 K.
Összesen készpénzben 793.— K. Ig. 1189 K.

Mult közleményben Tamásy Péterné urnó ívén ígéretben kiütetett 843 koronát következők jegyezték: Mihálovits Béla 120 K, Mihály János 200 K, Diemár Károly 60 K, Dr Székely József 60 K, Tamási Péter 50 K, Janó Ferencz 4 K, Szabó István alügyész 50 K, Gergely Ferencz 10 K, Spallér Józsefné 4 K, Bálint György 50 K, Zakariás Antal 50 K, Papp János 20 K, Szántó János 2 K, Kovács Dénes mézáros 20 K, Tamás Lajos 50 K, Cserey József 10 K, id. Lukácsffy Kristóf 10 K, Burnász Marika 20 K, Barkóczi Ignác 2 K, Barkóczi Ferencz 2 K, Dragomán Domokos 20 K, Tallyán Imre 25 K, Orbán Péter 4 K. Fogadják a nemes szívü adakozók ez uton is hálás köszönetünket. J u n g - C s e k e Lajos, apát-plebános. P a s c h e k Viktor, pénztárnok.

Építsünk Székelyudvarhelyen templomot! A közművelődés oltárán Isten dicsőségére áldoz, ki a Székelyudvarhelyen építendő unitárius templom költségeihez hozzájárul. Az egyházközség előjárósága a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtazza: Tódor Sándor gyűjtőkönyvében beszámolt 690 K 65 f. Mátéffy Domokos 409. sz. gyűjtőívén: Mátéffy Domokosné, Melik István 20—20 K, Szathmáry János (Gyergyó-Ditró), Beck Jenő, Telsch Adolf (Szeged) 5—5 K, Kápd Ferencz (Zám) 3 K, Szász József, Bugy Flórián, Winkler B., László Albert, Éltető Dániel, Filánszky Endre, Tutajtár-sulat, Vig Sándor (Zám), Löwy Gyula, Spitzer Fülöp (Ó-Becse), Pálffy András, Szende János, Izsák Lukács, Kászonalitzi hitelszövetkezet, Dr Koncsag Viktor (K.-Altiz), Rontsik Sándor pénzügy. titkár, Dr Szemery János fogalmazó (Székelyudvarhely) 2—2 korona, Gerval Miklós (Gy.-Ditró), Deutsch Belts Simon, Hauszler Benjámín, Butta György (Zám), Szaniszló Kálmán (K.-Ujfalu), Kazatsay Vidorné (K.-Altiz), András Lajos (K.-Feltiz) 1—1 K. Együtt: 100 K. A 120. sz. gyűjtőívén Árkosi Béla 2 K A 111. sz. gyűjtőívén: Székely Miklós 10 K. A 363. sz. gyűjtőívén: A székelykeresztúri nsegélyző népbank 10 K. A 142. sz. gyűjtőívén Dr Gálffy Endre, 20 K. A 300. sz. gyűjtőívén Kádár József 5 K. Az I—XIV. közlemény összege 2433 K 24 f. E közlemény összege 837 K 65 f. Összesen: 3270 K 89 f.

Tan- és nevelésügy.

Iskolai értesítés. A székelyudvarhelyi m. kir. állami főrealskolába a javító-vizsgálatok augusztus 31-én reggel 8 órától kezdődőleg tartatnak meg. A magánvizsgálatok szept. 1., 2. és 3-án tartatnak meg, még pedig 1. és 2-án az írásbeli vizsgálatok, 3-án délután a szóbeli vizsgálatok. A szeptember havában tartandó érettségi vizsgálatra f. hó 28-áig kell az igazgatóságnál írásban jelentkezni. Az írásbeli vizsgálatok szept. 4., 5., 7. és 8-án, a szóbeli szept. 12-én tartatnak meg. A beiratások az 1903—904. iskolai évre szept. 1., 2. és 3-án a délelőtti órákban tartatnak, ugyanekkor eszközöltetnek a felvételi vizsgálatok is. A főrealskola első osztályába olyan tanulók vétetnek fel, kik az elemi iskola 4-ik osztályát jó eredménnyel elvégezték és 9 évesek elmúltak. Olyanok is felvehetők, akik nyilvános elemi iskolába nem jártak, ezeknek azonban felvételi vizsgálatot kell tenniük, igazolásul annak, hogy a kellő előkészültségük megvan. A többi osztályokba csak azok vétetnek fel, akik a realskola megelőző osztályát megfelelő eredménnyel végezték. Akik gimnáziumból, polgári iskolából vagy katonai nevelő-intézetekből akarnak átlépni, szintén felvételi vizsgálatot kell, hogy tegyenek az elhagyott intézet és a realskola tanterve között lévő különbözetből. A felvételi vizsgálat díja 20 K, a magánvizsgálat díja — beleszámítva a beiratási és tandíjat is — 122 korona, a javító vizsgálatok díjmentesek. Az évi tandíj 36 K, mely negyedéves részletekben előre fizetendő. Szegény,

de jó előmenetelű tanulók a tandíj fizetés alól részben, vagy egészen felmenthetők. A felmentésért az intézet igazgatóságához kell folyamodni, a folyamodványhoz legújabb keletű szegénységi, illetőleg vagyonszási bizonyítvány csatolandó s a beiratás alkalmával nyújtandó be. A beiratáshoz a tanuló szülője vagy annak megbízottja kíséretében jelenhetik meg, magával hozva megelőző évi iskolai bizonyítványát. Az a tanuló, aki először iratkozik be az intézet kötelekébe, az iskolai bizonyítványon kívül még a keresztlevelét és újraoltási bizonyítványát is magával kell, hogy hozza. A beiratási-díj 10 K 30 fillér, mely alól senkit se lehet felmenteni. Székely származású tanulók, kik a városban laknak évi 20—30 K fizetése mellett naponta ebédet kaphatnak az internátus konyhájából. Ezért szintén az igazgatóság-hoz kell folyamodni. Székelyudvarhely, 1903. aug. hó. Az igazgatóság.

Különfélék.

A székelyekhez.

Attila s Zandirhám utódi székelyek!
Szent szabadságharcznak s dalnak rég vége lett:
Elveszett a „költő” s vele sok — azóta...
Változik a világ, változik a nóta...

Memnon szobra sem zeng ma a hajnalfényben;
Néma lett rég ajka, könyfagyott szemébe!...
Én is szobor vagyok... honfi bánat szobra:
Hazám! sirva zengek bus dalt — alkonyodra.

Azt mondom, székelyek, azt mondom: Előre!
Drágább legyen a hon, mint a — „zsidó löre!”
Aki élni akar: szánja el életét,
Nyomja beljebb s fogja két kézre az ekét!

Félre takarodjék — el vele a sutba,
Ki most akadályul tátog itt az utba.
Azt mondom székelyek: Előrébb! Előrébb!
Ne drágálja senki a hazáért bőrét!

Nagy a veszedelem, nagy a feladatunk!
Az a kérdés: élünk? avagy éhen halunk?...
Amondó vagyok, hogy jobb lesz ha élünk
És dolgozunk — mintha vándorolunk, henyélünk!

Lám a kis pacsirta is nagy örömben
Dalolva szántogat amott fölnt a légben.
És úgy dicséretti Istenét, meg párját,
Félte őrzi fészket, bársony-zöld határát.

Hagyjuk hát a „módit”, meg „litres-üveget”!
Ahol eddig voltak oda kerüljenek!
Hadd szántsa a férfi ősi borozdáját,
Mig benne fonja-szövi a nő rokolyáját...

Néktek is zeng dalom szép lányok, menyecskék!
Vajj! minő hangból is kezdeném, hogy tessék?
Aki még igazán szereti hazáját:
Csak munkás embernek nyujtsa oda száját!...

Körül vagyunk véve ezer ellenséggel,
Idegen népek közt küzdve szegénységgel...
Szép asszonyok, lányok, fogódnak hát össze:
Munkában arcunkat verejték fűrésze!

Szent véres-verejték! te drága gyöngyharmat!
Légy te büszkesége a szittyamagynak.
Ezeréves hazát karddal szereztünk,
Vagyont, becsületet csak veled kerestünk!...

... Azt mondom székelyek, azt mondom: Előre!
Drágább legyen e hon, mint — a „zsidó löre!”
S aki élni akar: szánja el életét,
Nyomja beljebb s fogja két kézre az ekét...

Biró Pál.

— **Időjelzés** a meteorológiai intézet aug. 9-iki távirati jelentése szerint: Száraz. Meleg.

— **X. Pius pápa** koronázása a római Szent Péter-templomban ma történik meg.

— **Áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter Harmath Ödön helybeli állami kö- és agyagipari szakiskolai tanárt az ungvári állami agyagipari szakiskolához helyezte át.

— **Esküvő.** Halmay Domokos könyvnyomdász Budapestről tegnap vezette oltárhoz Karácsonyi Erzsikét városunkban.

— **Az őszi gépkiallítás rendező bizottsága.** A folyó évi október hó 10. és 11-én Székelyudvarhelyt tartandó gépkiallítás rendező bizottsága e hó 12-én d. u. 3 órakor, a vármegyeház kistermében ülést tart.

— **Adományok a muzeumnak.** Az alapítandó vármegyei muzeum gyűjteményét a következő adományozók gyarapították a megelőző kimutatás óta. 1. Lányi Imre posta- és távirtdahivatali főnök ur egy régi kéziratgyűjteménnyel. 2. Hirsch Izsák bözdudjfalusi rabbi ur egy régi könyvvel. 3. Jakab József muzsnai igazgató tanító ur 9 drb régi rézpénzzel, egy drb bronzpénzzel s egy Kossuth-bankóval. Ezen adományokért van szerencsém e helyen az udvarhelyvármegyei muzeumegyesület köszönetét tolmácsolni. Csehely Adolf, muzeumi igazgató.

— **Pótadók behajtása.** Vármegyénk alispánja körrendeletben hívja fel az összes községi előjáróságokat, hogy a megyeházépítési és más pótdókat a mult évi kivetés szerint sürgősen hajtásuk be addig is, míg a folyó évi állami adó-alapon a tényleges előírás megtörténhetnék.

— **Jogászbál Székelykeresztúron.** Tegnap este a Székelykeresztúr és vidékén szünidőző volt és jelenlegi egyetemi hallgatók a Korona vendéglő termeiben sikerült nyári táncestetélyt rendeztek.

— **Telefon a vármegyeházban.** Alig van az országban vármegyeház, mely kényelmesebben volna berendezve, mint a miénk. Az egyes referensek íróasztalán mindenütt díszes telefonkészülék ékeskedik s így módjukban áll az egész vármegye területén közvetlen érintkezni, különösen a járási főszolgabírákkal. Ohajtandó volna, hogy a körjegyzőségek is bekapcsolóssanak, mert ezáltal rendkívül megkönnyülne a központtal való érintkezés s ennek révén sok hiábavaló irka-firkától szabadulnának meg körjegyzőink. A vármegyeházban különben a telefon következő irodákba van bevezetve: I. Megyei központ, II. főispáni, III. alispáni, 1. főjegyzői, 2. I. aljegyzői, 3. II. aljegyzői, 4. állami építészeti, 5. III. aljegyzői, 6. főszolgabírói, 7. árvaszéki I. ülnöki, 8. árvaszéki elnöki, 9. főorvosi és 10. az állatorvosi irodákban. Ezen tisztviselőkkel tehát telefon útján is a rendes hivatalos órák alatt, melyek most reggel 7 órától délután 1 óráig tartanak, bármikor szóbelileg lehet érintkezni.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület ünnepe.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület aug. 29., 30. és 31-én Brassóban tartja meg idei közgyűlését. Brassó város pompás természeti szépségeivel, gyönyörű kiránduló helyeivel egyébként is látogatott nyári üdülőhely, a mely a nyaralóknak egyuttal a nagyváros kényelmét is nyújtja és így valóban pompás külső keretül szolgál a turisztikát fejlesztő egyesület közgyűlésének. E három napra ünnepélyekkel és kirándulásokkal egybekötött változatos szórakozások lesznek Brassóban. **Kirándulás a Czenk-hegyre,** a hol megkoszorúzzák az ezredéves emlékoszlopot. **Hangverseny és táncmulatság.** Ünnepi közgyűlés a városi vigadóban. **Csángó házipari kiállítás.** Csángó lakodalom. **Kirándulások a fenséges szépségű Csukásra** kocsin és lóháton és hasonló érdekes szórakozások. Az egyesület e három napos ünnepélyre vendégeket szívesen lát, a kik részére az államvasutak igazgatósága kedvezményes vasuti utazást engedélyezett. Az első osztályon utazók második, a második osztályon harmadik, a harmadik osztályon utazók pedig fél második osztályú menettérti jegyet fizetnek. Az államvasutak

központi menetjegy irodája az Erdélyi Kárpát-Egyesület megbízásából a közgyűlés idejére társas-utazást rendez Brassóba. Az érdeklődők ez irodában valamint 27 vidéki fiók-irodájában részletes programot kaphatnak és díjtalan felvilágosítást nyerhetnek. A brassói tartózkodás költségei rendkívül mérsékeltek és így az Erdélyi Kárpát-Egyesület méltán számít arra, hogy úgy a fővárosból, mint a vidékről számosan vesznek részt a kínálkozó szórakozásokban.

— **Népünnepély szeptember hónapban.** A helybeli polgári önképző és segélyző egyesület folyó évi szeptember havában fogja megtartani tervezett népünnepélyét.

— **Pálinka áldozata.** Lapunk oroszhegyi egyik barátjától a következő sorokat vettük: Bálint Medve Márton (Rezi) oroszhegy sólyomkőhegyi lakos, már vagy 28 év óta — feleségétől elhagyva — magányos-ágban élte napjait s néha-néha nagyokat mulatott. Pálinkába öltö keservét és abban keresett vigaszt árva szivére, míg végre most három napi ivás után e hó 2-án este 10—11 óra közt a Forrásközhegyen levő kocsmában, Berkeci Mártonnál meghalt. Este 9 órakor még táncolt s azután az asztalra hajtva fejét, elaludt — örökre. Halálát csak reggel vették észre a házbeliek. Jó kedvvel lépett át a más házába. Milyen az élet, olyan a halál.

— **Debreczeni gazdák székelyföldi tanulmányútja.** A debreczeni Gazdasági Egyesület az erdélyi részre kirándulást rendez s erről a következő programot küldötte hozzánk: Debreczenből indulás augusztus hó 26-án szerdán este 10 óra 27 perczkor (személyvonattal) Kolozsvár érkezés augusztus 27-én reggel 7 óra 11 perczkor. Tartózkodás másnap reggelig. Elszállásolás lesz a gazdasági tanintézetben. Indulás augusztus 28-án reggel 6 óra 11 perczkor (gyorsvonattal.) Marosvásárhely érkezés augusztus 28-án d. e. 10 óra 30 perczkor. Tartózkodás másnap reggelig. Indulás augusztus 29-én reggel 6 órakor marosvásárhelyi kocsikkal. Szováta (sósfürdő) érkezés déli 12 órakor. Tartózkodás másnap reggelig. Indulás augusztus 30-án reggel 6 órakor székelyudvarhelyi kocsikkal. Parajd (sóbánya) érkezés reggel 7 órakor. Tartózkodás 2 óra, a sóbánya megtekintése. Tovább utazás d. e. 9 órakor. Korond (fürdő) érkezés d. e. 10 órakor, tartózkodás 3 óra. Fürdés, ebéd. Indulás d. u. 1 órakor. Székelyudvarhely. Érkezés d. u. 4 órakor. Tartózkodás másnap reggelig. Indulás augusztus 31-én reggel 6 órakor székelyudvarhelyi kocsikkal Homoród fürdő érintésével. Oláhfalú. Érkezés d. e. fél 10 órakor. Tartózkodás 1 és fél óra. Indulás d. e. 11 órakor. Csikszérda érkezés aug. 31-én d. u. 2 órakor. Tartózkodás másnap reggelig. Indulás szept. 1-én reggel 8 óra 56 perczkor vasuton. Tusnád (fürdő) érkezés d. e. 10 óra 30 perczkor. Tartózkodás 4 óra. Indulás d. u. 2 óra 30 perczkor. Sepsiszentgyörgy. Érkezés szept. 1-én d. u. 4 óra 31 perczkor. Tartózkodás másnap reggelig. Indulás szept. 2-án reggel 7 órakor. Brassó. Érkezés szept. 2-án reggel 8 óra 25 perczkor. Tartózkodás másnap reggelig. Indulás Brassóból szeptember 3-án reggel 5 óra 20 perczkor vasuton. Homoród-kőhalom. Érkezés reggel 7 óra 30 perczkor. Indulás azonnal kocsikon. Fogaras (állami ménes birtok). Érkezés d. e. 10 órakor. Tartózkodás másnap reggelig. Indulás szept. 4-én Szombatfalváról vasuton reggel 4 órakor. Nagyszében. Érkezés szept. 4-én reggel 7 óra 33 perczkor. Tovább indulás 7 óra 57 perczkor. Kelnek. Érkezés d. e. 11 óra 9 perczkor. Kocsin átrándulás Drassóra a gróf Teleki Arvéd uradalmába. Tartózkodás estig. Indulás aznap szept. 4-én este a kelneki vasuti állomásról. Alvinczen, Gyulafehérváron, Kolozsvár, Nagyvárad, Püspökladányon át, hazaérkezés Debreczenbe szeptember 5-én délután 3 óra 24 perczkor a személyvonattal. A tanulmányút költsége I. Egy kiránduló vasuti jegyek és kocsibérekért fizet 68 koronát, — a mely összeg a kirándulásban rész-

vételi iv aláírásakor előre átadatik. II. Szállásdíj 8 éjszakára személyenként 2 koronával 16 korona. — Élelmezés (reggeli 40 fillér, ebéd 2 korona, vacsora 1 kor. 20 fillér. 10 napra 36 korona, együtt 120 korona. Rickl Antal, elnök. Rác Lajos, titkár. Előre is örvendünk tősgyökeres magyar hazánkfiai látogatásának és őszintén ohajtjuk, hogy körünkben mindenütt a hagyományos székely vendégszeretben részesüljenek.

— **A patakfalvi műkedvelő társaság** f. hó 2-án szineloadással egybekötött, pompásan sikerült kosaras táncmulatságot rendezett, melyen összes bevételük 110 korona 20 fillér volt. Felülfizettek: Fark J. Antal 10 K 20 fillért, Tókos Jenő 2 K, Sándor Mózes 2 K, Lázár József 80 fillért, Nagy Gergely, Petri Herman, Bots Lajos, Beke Ferencz, Bernáth Mór 40-40 fillért és Soós Adolf 20 fillért. Fogadják a t. felülfizetők a rendezőségnek e helyen is nyilvánított köszönetét.

— **Ménszelejtezés.** A sepsiszentgyörgyi m. kir. állami méntelep osztályánál a folyó évi ménszelejtezés Lossonczy Mihály miniszteri tanácsos, osztályfőnök közbejöttével, e hó 11-én reggel 8 órakor lesz megtartva.

— **Nyilvános köszönet.** Alattirt a legmélyebb köszönetemet fejezem ki Teichner Jakab nagyfakereskedő urnak, aki templomunk kijavítása céljára 100 azaz száz korona segélyt kegyeskedett küldeni. Csikszentimrén, 1903. augusztus 5. Lőrincz Sándor, plebános.

— **A komlósok veszedelme** cz. alatt a „Székely-Udvarhely“ ma egy heti számában megemlékezünk volt, hogy Székelykeresztur és vidékén valamely bogár pusztítja a komlósok virágát. Erre Jablonowski József, a m. kir. rovarritani állomás vezetője, a közleményben említett Jäger Fr. József gyógyszerésztől levél útján fölvilágosítást és bogárgyűjteményt kért, a mit nevezett tegnap utnak is indított. Jäger ezt megelőzőleg kivizsgálta a közleményünkben említett bogarakat s azok — észlelete szerint — közönséges földi bolháknak bizonyultak. Különbösen is azóta áldást-hozó eső lett, mely a bogarakat elpusztította és a komlósok most szépen virulnak.

— **Téli gazdasági előadások vármegyénkben.** Igen hasznos és örvendetes mozgalom indult meg vármegyénk gazdasági egyesületének körében. A miért oly sok éven át küzdöttünk, megvalósulni látjuk ezen üdvös irányban. A földművelésügyi miniszterium felhívására az „Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület“ elhatározta, hogy vármegyénk különböző vidékein népies gazdasági előadásokat, illetve házi ipari szaktanfolyamokat ohajt rendezni. Azonban ezen előadások és tanfolyamok programját és költségelőirányzatát nevezett egyesület folyó évi szeptember 1-ig a miniszteriumhoz be kell mutassa. Ezen okból tehát e helyen fölkeri vármegyénk összes papjait, tanítóit, községi és körjegyzőit, valamint mindazokat, a kik székely népünk előhaladását igazán szívükön viselik, hogy legkésőbb folyó évi augusztus 20-ig Hlatky Miklós egyesületi titkárt szíveskedjenek értesíteni arról, hogy hajlandók volnának-e ily népies gazdasági előadást vidékük valamely községében tartani, mely tárgyat ismertetének és mennyi tiszteletdíjat kívánának ezért, illetve ki volna vidékükön ilyen előadás tartására megnyerhető? A vidék ahhoz értő egyénei közrevonásával arról is szíveskedjenek nevezett egyesület elnökségét értesíteni, hogy vidékükön mely háziipari foglalkozásnak fejlesztése volna kívánatos, hány hétig tartó tanfolyammal lenne a kívánt cél elérhető, ki volna a tanfolyam vezetésére megnyerhető s mekkora összegbe kerülhetne egy ilyen tanfolyam és létesítése esetében, volna-e kilátás arra, hogy a nép kellő számban résztvesz a tanfolyamon? — Most már a nép közvetlen vezetőin van a sor, hogy megmutassák hazafiasságukat s azt, hogy valóban készek fáradozni a vezetésükre bízott nép javaiért. Lássuk hát, kik ezen ügybuzgó és tevékeny honfiak és honleányok. . . A jelentkezőket névszerint följegyezzük e helyen. Előre tehát; ne csak panaszojunk, hanem tegyünk is! . .

— **Egy anyós tragikus halála.** Oroszhegy-Sólyomkőhegyen lakó id. Pál Bertalan és vele többben egy szekéren városunkba indultak múlt szombat, hogy másnap a barátoknál gyónásukat el-

végezték. Utjuk a zetelaki határon levő Küküllőmező nevű térségen vezetett át, hol a Rohás-patak melletti uton oly vigyázatlanul kerültek el az egyik, velük szembe-jövő szekeret, hogy eldültek és menten kiborultak. Legnagyobb részüknek az ijedségen kívül bajok nem történt, de Pál Bertalan 86 éves anyósa az esés következtében rögtön meghalt. Jó volna némely kocsisnak kevesebb pálinkát inni. Sok helyen pedig a közlekedő utak jókarban tartására talán több gondot is lehetne fordítani.

— **Halálozás.** Kibédi Sándor m. kir. csendőrmestert, porcesdi (Szabenvármegye) őrsparancsnokot, aki vármegyénk Szentmihály községéből származott, súlyos vesztés érte. Fialtal felesége, szül. Hattos Jozefine hó 4-én d. e. 9 órakor, életének 29-ik évében rövid szenvedés után elhunyt Nagyszebenben. Halálát a bánatos férjnek kívül: Sándor és Mariska kiskorú gyermekei siratják.

— **Addig jár a korsó . . . a kutra, míg eltörök** — mondja a közbeszéd. Tragikomikus esetben nyert ezen mondás igazságot minap, az estéli órákban, egyik szomszédos fürdőnk vendéglőjének nyílt terraszán X-né asszony ugyanis szomorúan tapasztalta, hogy férjura már hetek óta távol marad a háztól. A különben is emancipált amazon végre megszokta a dolgot s gyanu támadt benne. Keresve-kereste az alkalmat, hogy gyanuját eloszlassa s e célból kellően fölfigyerve, utrakelt. A legalkalmasabb pillanatban érkezett. X. ur és a valamivel 40 éven aluli pinczérleány épen szerelmi kettősben szórakoztak, midőn egész váratlanul meglepve, X-né asszony teljes erővel csattogtatni kezdte a magával hozott kutyakorbácsot hátukon. A fürdővendégek most egyébről sem beszélnek, mint X-né asszony derék tettéről és X. ur szégyenletes Don Juani kalandjáról, melyet az egyik férfi vendég pokoli gyönyörűséggel szemlélt az emeleti ablakból. (Beküldték)

— **Példás kedvezményt** léptetett életbe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb fürdője: Herkulesfürdő. Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50 százalék árkedvezményben részesíti úgy a lakás, mint a páratlan gyógyhatású kéndus és kősós meleg fürdők áránál. Ismeretes, hogy e világhírű fürdők csalhatatlan sikerrel használatnak ischias, idült csusz, köszvény, bőr és csontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység stb. ellen. Dicséretes cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyújt az intelligens középosztálynak is, hogy Herkulesfürdő gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **Tolvaj cseléd és kedvese.** E hét elején Leichtman Bertalan helybéli lakos lakásán 240 korona készpénzt lopott el Kelemen Lina nevű cselédje. A leány bünrészesül Ferencz Sándor czipész-segédet jelölte meg. Az ügyet a rendőrség áttette a kir. ügyészséghez.

— **Tüzifa.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1903. évre szükségessé 10000 köbméter kemény usztatlan hasábos tűzifa szállításának biztosítása céljából nyilvános pályázatot hirdetett. Ajánlatok f. évi augusztus 19-ig adandók be.

— **Egy ismeretlen tettes** — a segesvári rendőrség értesítése szerint — folyó hó 1-5-ike közti éjjelen Segesvárt, Kviezinszki Antal lakásából egy duplafedelű, hosszú nyaklanczos női aranyórát, egy ezüst karpapercet és egy fehér csillagos női zubbonyt ellopott. Az óra egyik fedele fekete zománcos és több kis gyémánt szálkával van díszítve.

— **Antracén irótenia** legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a „Székelyudvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-, papír-, író és rajzszekereskedésében) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz. alatt kapható.

Ezen kitünő tonta a tollból könnyen, sötét kéken folyik, csakhamar megfeketedik és a tollat nem rontja. Rendes írás- és másoláshoz egyformán kiválóan használható. Ismét-eladónak rendkívüli kedvezmény! — Színes tentákban nagy választék!

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesülettől.

300—1903. sz.

Meghívó.

A gazdasági egyesület választmánya folyó hó 12. délután 3 órakor a vármegyház kistermében a folyó ügyek elintézése érdekében ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja

Székelyudvarhely, 1903. aug. 5-én

az elnökség.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődőnek. A rendelkezésünk alatt levő forrás szerint, melyet dr. Geitsbeck állított össze, a föld népei vallás szerint a következőleg oszlanak meg: Keresztény 436 millió, azaz 30.3%, ebből a) katolikus 195 millió = 13.6%, b) protestans 149 millió = 10.3%, c) görög orthodox 84 millió = 5.9%, d) más vallású 8 millió = 0.5%, ezen kívül mohamedán 170 millió = 11.7%, izraelita 7 millió = 0.5% és pogány 825 millió = 57.5%, tehát az összes népek száma 1438 millió = 100%. Ezen adatok 1885-ből valók.

L. M. Galgó. Előfizetése június 30-ával lejárt. Mai számunkhoz az előfizetés megújítása céljából befizetési lapot csatoltunk. Szíves üdvözet.

Nyílt-tér*

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetlen.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.
Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 3-án.

Székely Kalodont

nékülözhetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartásához csupán szájvizek nem elégségesek. A foghúson mindig újlag keletkező ártalmas anyagok eltávolítása csak mechanikus tisztítással kapcsolatban egy frissítően és antiszeptikusan ható fogtisztító szerrel sikerülhet, minőnek a „Kalodont“ mar az összes kulturállamokban a legsikeresebb használatra bizonyult. 3

Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Fagylalt a legkülönbözőbb választékban is friss minőségben állandóan kaphatók: **Ernszt György cukrászátában** Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Szülők figyelmébe! Uri házhoz koszt és szállásba felvétetnek iskolát látogató leánygyermek elnyös feltételek mellett, egyuttal ének, zene, valamint német nyelv tanításban is részesülhetnek. Zongora és czimbalom a háznál. Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalánál kapható.

689—1903. vhtói sz.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbírósa V. 469/1. 1903. plg. számú végzése által budapesti Liebmann Armin cégnek képviselve dr. Róth Sándor ügyvéd által, orosz-hegyi erdőn, Varság tisztásán nevű helyen lakó Csató Károly kereskedő ellen 495 K 28 fillér tőke s járuléka iránti ügyben, alperesnek Varság tisztása nevű helyen fekvő lakásán összesen 667 koronára becsült következő javai, u. m.: Egy százötvenhat literes vasabroncsos hordó és még 3—15. tétel alatti ingók, mint felülfoglalt ingók; egy huszonöt métermázsas len és még 8 métermázsas len, ezen két utolsó tétel alattiak alapfogaláskeppen vannak lefoglalva. Ezen ingók Oroszhegy Varság-tisztásán alperes Csató Károly házábanál **1903. augusztus 21-én délelőtt 10 órakor** nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alól is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, ha bár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhely, 1903. jul. hó 25-én.

BIRÓ SÁNDOR s. k.,
kir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Alólirott csődtömeggondnok értesitem a vagyonbukott **Székelyegyleti első takarékpénztár r. t.-nak betéteseit**, hogy a **betéti tőkék után 10 százalék** (tiz százalék) a csődválasztmány határozatával és a csődbíróság által jóváhagyott felosztási terv alapján kiosztatik.

A kifizetéseket szabályszerűen felbélyegezett nyugta ellenében a **Székelyegyleti első takarékpénztár r. t. csődtömege** irodájában **1903. évi augusztus hó 10 napjától kezdődőleg minden hétköznap délelőtt 10—12 óráig** személyesen vagy meghatalmazottam által eszközölöm.

Székelyudvarhely, 1903. aug. 8.

Dr. Válcik Ferencz,

a Székelyegyleti első takarékpénztár csődtömegének gondnoka.

Teljesen ingyen

Alapított 1840-ben.
dobja ki a pénzét ha érték-telen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel ANKER-ROSKOPF ÓRAM (Antimagnetique) szabadalmazott Email-számlappal, itt látható minta szerint 36 órai járása egyedüli. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a létező legjobb strapa óra. Különösen ajánlható tisztéknek, vasuti hivatalnokok, cse. dörtség, pénzügyorség, kalauzok, gépszek és mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy egy szép nickel lánczsal együtt csak 6 korona 3 évi jótállással, 3 darab vételnél csak 5 korona. Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai órágyárak vezérképviselete által BÖHNEL MIKSA, óras Béc, IV, Margaretenstrasse 48/133. a cs. és kir. áll. hivatalnokok szállítója.

GYÁS. Kereskedők Roskopf órákat pléttokkal és imitált papír Email számlappal ajánlanak. Ily óra náram 1 frt 75 kr és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem óras. Az én óráim főm szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és mindent, ami nincs fenti cégjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

„Nincs többé tyukszem!”

Ha tyukszemétől meg akar szabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható —

Denzinger-féle

„VIKTÓRIA” tyukszem — — kerőcsesél,

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyukszemmet is eltávolítja. — Ára tégelyenkint 1 korona 30 fillér. — 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló: DENZINGER ADÁM Ujvidék, Duna utca 17. szám.

Barcs-féle

Peratin bajusznövesztő

az egyedüli szer, mely által még serdülő ifjak is szép, csinos bajuszt és dus szakált nyernek.

Teljesen ártalmatlan.

1 adag 2 korona 50 fillér és 4 korona.

Egyedüli készítő: BAROS GÁBOR

Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 1. szám.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

2490—1903. kig szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Székelyudvarhely város tanácsa az **óvoda épületén** eszközendő átalakítási munkálatok biztosítása végett **folyó évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor** a tanács helyiségében versenytárgyalást tart.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a városi tanácshoz fenti határidőig annál inkább nyujtsák be, mivel a később érkező ajánlatok nem fogadtnak el.

Költségvetési összeg: **7947 korona 69 fillér.**

Az ajánlathoz 5 százalék bánatpénz, illetve ennek a házi-pénztárnál való letételét igazoló nyugta csatolandó.

Távirati ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az építkezésre vonatkozó összes tervek, költségvetések, általános és részletes feltételek a városi tanács kiadóhivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székelyudvarhely, 1903. évi augusztus hó 7-én.

Szakáts Zoltán,
polgármester.

SCHOTTOLA ERNŐ

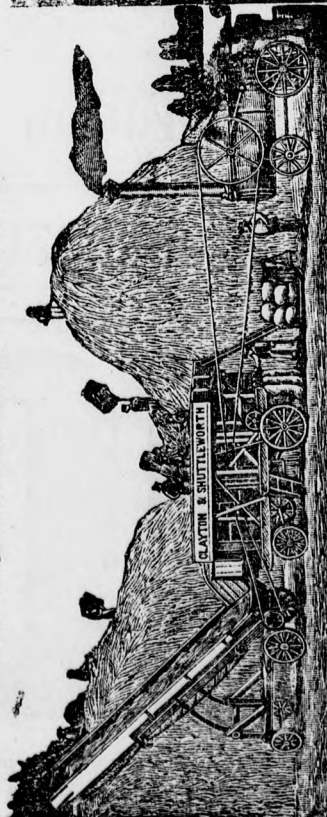
Budapest, VI. Andrassy-ut 2. szám.

Legnagyobb raktár egészségügyi, kényelmi és sportcikkeiben. — Szagmentesen záró szoba-klosettek. — Hygienikus köpő-edények. — Korcsolyák és jégpatkók. — Thermophor: Testmelegítő, mely tűz nélkül a meleget 3—6 órán át tartja. — Betegtoló kocsik minden áron.

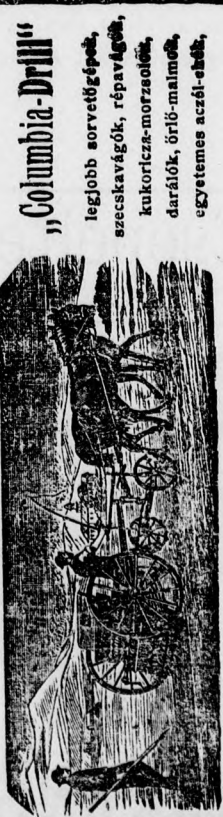

Minden osztályról külön árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek meg.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gözcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgépek, löher-cseplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és arató-gépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, durálók, őrő-malmok, egyetemes acél-ékek.
2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

Jorgó János óras, gyári raktár: Bécs, III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

— **Órajavítási műhely.** — Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt, vagy javított óráért kezességet vállalok. — Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapáczóra, nickeltokban 36 órai járással 2 frt 30 kr. 8039 sz. valódi ezüst pánczelláncz 15 gr. 1 frt. 7858 sz. ezüst remontoir, duplafedelű 5 frt. 7989 sz. Ingaóra ütőművel, 2 súlylyal 11 frt 50 kr. 7929 sz. Jó ébresztő óra 1 frt 20 kr. Sziveskedjék nevemre és házszámomra 75/B. pontosan figyelni.

Vasüzet áthelyezés!

Van szerencsém szives tudomására hozni az igen tisztelt vevőközönségnek, hogy

üzletemet

ez év augusztus hó 20-tól kezdve az ev. ref. kollegium mellett levő ev. ref. egyház volt paplakba fogom folytatni.

Midőn szives pártfogását továbbra is kérem, a nagyérdemű közönségnek jegyzek

kiváló tisztelettel:

P. Zakor Endre

vaskereskedő az „Aranykasza”-hoz.

Vasüzet áthelyezés!

Találmányi szabadalmak

bejelentését, védjegyek és mustrák belajstromoztatását előnyös feltételek mellett teljesíti **TAKACS GYÖZŐ** és **TARSA** elsőrendű mérnöki és hites szabadalmi ügyvivői iroda Budapest, VII. ker. Kerepesi-u. 40. sz. a. Felvilágosításokat a nevezett iroda, valamint a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala is készséggel nyújt ugy a vármegyebeli, mint a vidéki érdeklődő közönségnek. Ugyancsak a fenti czég mérsékelt áron szállít saját rendszere szerint készített kitűnő fémzementet, mely vaskorlátoknak és hasonlóknak kövekben való megerősítésénél ólom, vagy kén helyett meglepő eredménnyel alkalmazható. Acetylen- és villamos világítási berendezések, kellékek nagyban és kicsiben. Költségvetések, előmérétek szerkesztése.

Szenzációs! Ujdonság!

Eppen most jelent meg!

101

legszebb magyar népdal I—III. köteté — Minden kötet ára 60 fillér. Kapható **Betegh Pál** könyv-, papír-, iró- és rajzszekerkeskedésében Székelyudvarhelyt.

Ne vegyen **CZIMBALMOT** vagy **HARMONIUMOT** mig

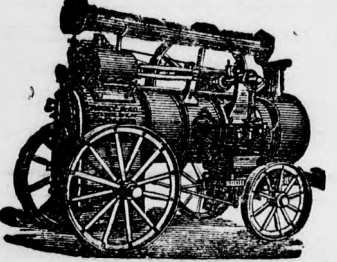

REMENYI MIHÁLY mű-hangszerész — legujabb képos árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király utca 44/I szám.

Rum, cognac, silvoriun,

likörök, likörkrémekek stb. az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozitciókkal házilag egy nyolczad, sőt egynegyed részben olesóbban állithatók elő, mint készen vett áruk. — Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve. **Baros Gábor** Budapest, VII. Dohány-utca 1. sz. ... Esszenciák és kompozitciók gyára. ...

XXXXXXXX Csépelgető gazdák szives figyelmébe! XXXXXXXX

Van szerencsém a mélyen tisztelt gazdaközönség szives tudomására hozni, hogy a mint a mult esztendőben, ugyszintén ezidén is csépelek. Miután mult esztendőben beszereztem magamnak egy Hoffer és Schrantz-féle **kettős tisztító és heresurló-gépet**, melylyel szintén mindenkinek iparkodok megelégedésére dolgozni s mely gépek mellett ugy én, mint megbizható embereim által azon fogok igyekezni, hogy a nagyérdemű birtokos uraknak legnagyobb megelégedését kiérdemeljem. A csépelgető gabonák összehordására és kicséplésére rendelkezésőkre állok 2 telepen is, u. m.: a kápolnánál — ahol a mult esztendőben is csépeltem és a Simó Ferenczné tagján, az ugynevezett „Nádas-árok”nál. Gépeimet ugy helyben, mint vidékre is saját költségemen szállítottam.

Továbbá vagyok bátor a nagyon jó minőségű száraz és felapritott 25—30 cm. hosszúságban vágott bükk és keves fenyő alággyújtó fámat ajánlani, amit a helybeli fűrészgyár telepemen levő irodámban lehet megrendelni. Egy körülbelül 2 köbméter nagyságtartalmu mértékkel **7 koronáért** helyben hazaszállítom.

Szives megkeresésőket kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Fábián József, Székelyudvarhely.

XXXXXXXX Csépelgető gazdák szives figyelmébe! XXXXXXXX

URANOS-KÉK

ruha-mosáshoz a legjobb kékítőszers. — Törvényesen védve. — Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

==== Olesó és felülmulhatlan! ====

kis üveg 24 fi lér, tiszteri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 1-60 K, 1/4 üveg 1 K. **Kapható mindenütt.** Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói: **HOCHSINGER TESTVÉREK** **VEGYÉSZETI GYÁRA** **BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 85.**